

Országos Kórházi Főigazgatóság

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:
az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig
A minősítő neve: Dr. Páva Hanna
A minősítő beosztása: igazgató

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

55 725 11 Klinikai fogászati higiénikus

2021. október 06.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábrián Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható
pontszám:

1. **5 pont**
- Egészítse ki az alábbi táblázatot a hiányzó magyar, vagy latin szakkifejezésekkel!

Szakkifejezések	
latinul	magyarul
bruxizmus	<i>éjszakai fogcsikorgatás</i>
atrophia	<i>sorvadás</i>
<i>alveolitis</i>	fogmedergyulladás
<i>lingua geographica</i>	térképnyelv
lingua fuliginosa	<i>lepedékes nyelv/bevont nyelv</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

- 2.* **4 pont**
- Soroljon fel a rendelői fogfehérítés előnyei közül négyet!

- *kevesebb időt vesz igénybe, mint az otthoni eljárás*
- *azonnali eredményt hoz, „egy ülésben”, előkészítéssel együtt kb. másfél óra alatt elérhető a vágyott árnyalat*
- *az egyes fogakat külön-külön lehet fehéríteni, így például a gyökérkezelést követően elszíneződött fogak az egészségesekhez hasonló árnyalatúvá tehetők*
- *fogérzékenység, illetve szabaddá vált dentinfelszínnek esetén is alkalmazható, mert az érzékeny részeket védőlakkal vonják be*
- *az eljárás során az íny maximális védelme biztosítható*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

3. **2 pont**
- Ismertesse a harapásemelők feladatát!

- *az occlusalis erők egyenletes elosztása*
- *a fogak tehermentesítése*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4.

6 pont

Húzza alá az egyénre szabott szájhygiénés program, instruálás eszközeit/anyagait!

- öblögetők
- polírozó gyémántok, csíkok, gumik, korongok
- plakkfestő anyagok
- abrazív anyagok (polírpaszta, air abrazív technika)
- fogkrémek
- depurátorok (kézi, UH, szonikus)
- fogkefék (kézi, elektromos, speciális-orthodontiai, fogsor tisztító)
- mulázsok
- polírkefék, -gumik, -csíkok
- reszelők
- parodontális kürettek (univerzális, Gracey)
- járulékos fogtisztító eszközök (fogselyem, fogszalag, SuperFloss™, interdentalis fogkefe, szinguláris csomózású fogkefe, szájuhany)

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

5.

5 pont

Csoportosítsa a barázdazárás anyagainak jellemzőit! Írja a betűjeleket a megfelelő helyre!

- A. nedvességtűrő
- B. jó és tartós retenciót biztosít
- C. növeli a zománcfelszínek fluoridtartalmát
- D. kevésbé oldékony
- E. kopásálló

Kompozíciós anyagok jellemzői: ...*B., D., E.*...

Üvegeionomer-cement jellemzői: ...*A., C.*....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

6.*

5 pont

Írja le a primer-primer fogászati prevenció (PPP) lényegét!

A várandós nőkre vonatkozó nem csupán az anyát érintő, hanem még a gyermek megszületése előtt a gyermekre vonatkozó megelőző intézkedések összessége. Ide tartozik minden olyan beavatkozás, amely a cariogen mikrobák átvitele, a káros étkezési szokások megelőzése céljából a születendő gyermek oralis egészségét szolgálja.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7.*

3 pont

Ismertesse a fluorid tabletták túladagolásának lehetséges következményeit!

- *a fogakon ún. foltos zománc jön létre (sárgásfehér, súlyosabb esetben barnás, porózus zománc)*
- *csontokban, belső szervekben is lerakódhat (vese, izomzat, idegrendszer működési zavar jöhet létre)*
- *súlyos toxikus tüneteket okozhat a testsúlykilogrammonként 5 mg-nál több F bevitele*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8.*

5 pont

Írja le a kémiai plakk-kontrollról szerzett ismereteit az alábbi szempontok szerint!

A plakk-kontroll célja:

Tartósan meggátolni a plakk-baktériumok kolonizálódását.

A használt szerekkel kapcsolatos követelmények: Írjon négyet!

- *gátolja a baktériumok megtapadását*
- *jusson el a mechanikailag hozzáférhetetlen helyekre*
- *biztosítson plakkmentességet*
- *ne legyen toxikus*
- *ne borítsa fel a száj ökológiai egyensúlyát*
- *ne irritáljon*
- *ne legyen kumulatív tartós használatnál*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

9.*

10 pont

Foglalja össze a kisgyermekkorú táplálkozás preventív vonatkozásaival kapcsolatos ismereteit! Írja le, hogy milyen táplálkozási tanácsokkal látná el a kisgyermeket nevelő édesanyát! Írjon tíz tanácsot!

- *Az étrend legyen változatos, zsírszegény húst, húskészítményeket, tejet, tejterméket, gabonaféléket, zöldség és főzelékféléket, gyümölcsöket tartalmazzon.*
- *A szénhidrátbevitelt burgonyával, pékáruval, zöldségekkel, főzelékfélékkel és gyümölcsökkel biztosítsuk.*
- *A zöldségek és gyümölcsök egy részét nyersen fogyassza a gyermek.*
- *A zöldségeket pároljuk (ne főzzük), a főzelékeket habarjuk (ne rántsuk), tojással, tejtermékekkel, sajttal dúsítsuk.*
- *Lehetőleg vajjal, margarinnal, olajjal (ne zsírral) készítsük el az ételt.*
- *Kerüljük a fűszeres, csípős ételek adását.*
- *Cukrot ízesítésre használjuk (mértékkel). Cukor helyett cukorpótló anyagot adjunk, használjunk.*
- *A cukorfogyasztás a táplálék 10%-át ne haladja meg. Édességet ritkán adjunk, akkor is inkább fő étkezés után. Ne szoktassuk rá torta, sütemény, fagyalt gyakori evésére a gyermeket, de ne is tiltsuk el teljesen ezektől.*
- *Gyorséttermi ételeket ritkán adjunk a gyermeknek.*
- *Fontos az ételek fizikai tulajdonsága: készítsük rágásra a gyermeket, ami erősíti a rágóizmokat, segíti az állcsontok, fogak fejlődését.*
- *Köztes étkezésként gyümölcsöt, zöldséget adjunk.*
- *Folyadékpótlásra legjobb a víz, az üdítőitalok, szörpök helyett.*
- *Az esti fogmosás után csak tiszta víz fogyasztása ajánlott/megengedett.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10.

5 pont

Nevezze meg a megállapítások/leírások alapján az ásványi anyagokat, nyomelemeket, vitamint!

A vércépzésben, a sejtek oxigenizációjában van szerepe.

...*vas*...

A vörösvértestek termeléséhez, az idegrendszer és a gerinc megfelelő fejlődéséhez szükséges (főleg a terhesség első heteiben).

...*folsav*...

A vércukorszint szabályozásában vesz részt, az inzulin alkotórésze.

...*cink*...

Fontos szerepe van a vérkeringés és anyagcsere szabályozásában, a pajzsmirigyhormonok termelésében, véd a káros sugárzásoktól.

...*jód*...

Erősíti a szervezet ellenálló képességét, segíti a méhlepény megfelelő működését és a vas felszívódását.

...*C-vitamin*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11.

4 pont

Húzza alá az alábbiak közül a várandós nők fogászati gondozására vonatkozó tevékenységeket!

- a száj higiénés állapotának vizsgálata
- megelőző tanácsadás a mamára és a babára vonatkozóan
- manuális gyakorlat
- fogorvosi vizsgálat, kockázat meghatározása
- barázdazárás
- szükséges megelőző (professzionális fogtisztítás) és terápiais kezelések
- gyökércaries megelőzése, megállítása antimikrobiális lakkal
- kiegészítő vizsgálatok (pl. nyálteszt)
- parodontalis szondázás, tasakmélység meghatározása

(Csak a 4 helyes válasz együttes aláhúzása esetén adható pont! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

12.*

6 pont

Ismertesse a hidroterápiás készülékek alkalmazási területeit és használatuk hátrányait!

Alkalmazási terület: Írjon négyet!

- *kiegészítő szájhygiénés eszközök*
- *gyulladásmentes parodontium esetén kiegészítik a fogkefével történő fogtisztítást (pulzáló vízszugár)*
- *nagyobb rögzített fogpótlásokat viselő páciensek*
- *fogágybetegségen átesett, gyógyult páciensek*
- *antiszeptikus oldatokkal való irrigálás*

Hátrányok: Írjon kettőt!

- *csak a laza lepedéket távolítják el*
- *a szervült plakkot nem távolítják el*
- *a mechanikai fogtisztítást nem helyettesítik*
- *használatuk gyulladt parodontium esetén veszélyes*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

13.

6 pont

Csoportosítsa az alábbi megállapításokat a megadottak szerint! Írja a betűjeleket a megfelelő helyre!

- A. A várandós gondozást végző intézmény a kismamát fogászati vizsgálatra utalja, melynek megtörténtét a fogorvos a várandós kiskönyvben igazolja.
- B. A fejlődő magzat elvonja a várandós csontjaiból a kalciumot.
- C. Az újszülött anyatejes táplálása az anyamellről semmilyen hatással nincsen az állcsontok fejlődésére.
- D. A baba első fogorvosi látogatásának ideje optimálisan 6 hónapos korban, de legkésőbb 1 éves korban javasolt.
- E. A fogszuvasodást előidéző baktériumokkal legtöbbször maga az édesanya fertőzi meg a csecsemőjét.
- F. A gyermek első fogorvosi látogatásának ideje a fogváltás időszakában javasolt.

Igaz állítás: *...A., D., E....*

Hamis állítás: *...B., C., F....*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

14.***4 pont** **Sorolja fel az ifjúkorú pácienseknél végezhető preventív kezeléseket!**

- *professzionális fluoridkezelések a carieskockázat felmérése alapján*
- *barázdazárás orvosi javallat szerint*
- *professzionális mechanikai fogtisztítás*
- *fogkő eltávolítása*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

15.**4 pont** **Nevezze meg latinul a felső állcsont négy nyúlványát!**

- *processus frontalis*
- *processus zygomaticus*
- *processus palatinus*
- *processus alveolaris*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

16.***6 pont** **Írja le a barázdazárás típusait és jellemzőit/célját!**

Preventív barázdazárás: a teljesen ép fogak veszélyeztetett barázdáinak és gödröcskéinek, illetve a kezdődő zománc caries továbbterjedésének megakadályozására szolgáló caries preventív eljárás.

Terápiás barázdazárás (kiterjesztett barázdazárás): gyógyító (szekunder preventív) eljárásként való alkalmazás, melynek célja a carieses folyamat megállítása, a caries progressziójának megakadályozása a zománcban, sőt a dentinben is.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17.***2 pont** **Nevezzen meg a rögzített fogszabályozó készüléket viselők fokozott caries veszélyeztetettségének okai közül kettőt!**

- *brackett és az inyszél között fokozott plakkretenció*
- *nem öntisztuló felület*
- *neheztett tisztíthatóság*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

18.*

8 pont

Írja le a supragingivalis dentális plakk kimutatásának célját és menetét!

Célja:

- *a lepedék láthatóvá tétele*
- *a szájhygiénés indexek felvételének elősegítése*

Menete:

1. *a megfelelő plakkfestő készítmény kiválasztása*
2. *az ételmaradék, materia alba eltávolítása (fogmosás)*
3. *az ajak bevazelinezése*
4. *a plakkfestő anyag felvitele*
5. *értékelés: mennyiség, kiterjedés (instruálás, motiválás, oktatás)*
6. *depurálás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

19.*

5 pont

Ismertesse a Silness-Löe-féle plakkindex lényegét és kivitelezését!

Lényege:

Plakkfestés nélkül alkalmazható szájhygiénés index.

A vizsgálat során megfigyelt terület a gingivalis harmadban található, az ínnyel direkt kontaktusban lévő plakk vastagságát értékeli.

Kivitelezése: *szeptánszonként 1-1 fog, 4-4 gingivalis felszínét vizsgálják.*

Pl.: 12, 16, 24, 32, 36, 44-es fog.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

20.*

2 pont

Ismertesse a parodontológiai gondozás célját!

A betegség progressziójának (előrehaladásának) megakadályozása, a parodontológiai kezelés eredményének fenntartása.

21.*

3 pont

Soroljon fel a leggyakrabban alkalmazott plakkfestő anyagok közül hármat!

- *Erythrosin tableta*
- *Fukszin oldat*
- *Neutrálvörös oldat*
- *Na-fluoreszcein oldat*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)